

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/133/2023
Identifikačné číslo spisu:	4209212178
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4209212178.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ V. V., narodenej XX. E. XXXX, T., Q. G. XXX/XX a 2/ M. V., narodeného XX. Y. XXXX, T., Q. G. XXX/XX, zastúpených splnomocnenkyňou ADVOKA, s.r.o., Bratislava, Komárnická 36, IČO: 44 449 615, proti žalovaným 1/ R. N., narodenému XX. R. XXXX, T., 2/ L. N., narodenej XX. Y. XXXX, T., 3/ Československá obchodní banka, a.s., Praha, Radlická 333/150, Česká republika, IČO: 00 001 350, 4/ Československá obchodná banka, a.s., Bratislava, Žižkova 11, IČO: 36 854 140 a 5/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej splnomocnenkyňou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, o neplatnosť právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/226/2009, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 1. februára 2023 sp. zn. 5Co/7/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej 5/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí tretím rozsudkom z 20. septembra 2021 č. k. 10C/226/2009-1088 žalobu zamietol a žalovaným priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, § 517 ods. 2, § 546 a § 879 ods. 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 6 ods. 1 a 3 a § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavierania zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 634/1992 Zb.“). Vecne dôvodil, že hlavným dôvodom zamietnutia žaloby žalobcu 2/ ako aktívne vecne legitimovaného subjektu voči žalovaným v 1/, 2/ a 4/ ako pasívne vecne legitimovaným subjektom, bola absencia dôvodov absolútnej neplatnosti ručiteľského vyhlásenia a zároveň aj absencia dôvodov absolútnej neplatnosti úverových

zmlúv ako hlavného záväzku, ktorá by mala následne za následok aj neplatnosť ručiteľského vyhlásenia. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že u žalobkyne 1/ nie je daná aktívna vecná legitímácia, pretože žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti vedľajšieho (akcesorického) záväzku, ktorého existencia a platnosť závisí od existencie a platnosti hlavného záväzku - zmluvy o úvere a žalobkyňa 1/ na seba ručenie neprevzala a nebola ani zmluvnou stranou zmluvy o úvere, z ktorej bola pohľadávka zabezpečená ručením. Pasívna vecná legitímácia žalovanej 3/ v danej veci nie je daná najmä z dôvodu, že všetky práva a povinnosti Československej obchodnej banky, a.s., pobočky zahraničnej banky v Slovenskej republike prešli na žalovanú 4/. Súd prvej inštancie k postúpeniu pohľadávky uviedol, že účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Postúpením pohľadávky nedochádza k postúpeniu vzťahu, na základe ktorého pohľadávka vznikla (t. j. k postúpeniu pôvodnej zmluvy uzavretej medzi pôvodným veriteľom a dlžníkom). Žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhajú určenia, že ručiteľské vyhlásenie, prípadne zmluva o úvere sú neplatné, nemožno považovať za právo, ktoré je s postúpenou pohľadávkou spojené. S poukazom na uvedené súd konštatoval, že pasívna vecná legitímácia žalovanej 5/ v tomto prípade nie je daná. Vo vzťahu k namietanej relatívnej neplatnosti právneho úkonu prvoinštančný súd poukázal na závery súdu prvej inštancie v rozsudku z 1. apríla 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. mája 2018 sp. zn. 5Co/573/2016, podľa ktorých žalobcovia neunesli dôkazné bremeno o nepodpísaní vyhlásenia ručiteľa žalobkyňou 1/ a zároveň, že žalobcovia podali žalobu v časti o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu po uplynutí trojročnej premĺčacej doby. Z uvedeného dôvodu sa súd opätovne nezaoberal preskúmaním dôvodov relatívnej neplatnosti právneho úkonu. K namietaným dôvodom absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere súd uviedol, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno preukázania toho, že by, či už zmluva o úvere alebo ručiteľské vyhlásenie neboli urobené slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Ručiteľovi bolo zrejmé, čo je podstatou ručenia, tomuto porozumel a sám sa slobodne rozhodol prevziať na seba záväzok ručenia. Súd prvej inštancie podrobil súdnemu prieskumu ručiteľské vyhlásenie ako aj zmluvy o úvere a nezistil rozpor so zákonom ani s dobrými mravmi. K námietke žalobcov týkajúcej sa zákazu diskriminácie spotrebiteľa uviedol, že ide len o všeobecné konštatovanie žalobcov, z ktorého vôbec nie je zrejmé, kto a akým spôsobom mal porušiť zákaz diskriminácie spotrebiteľa. K článku zmluvy o úročení dlhu dodal, že dané ustanovenie je naformulované určito, keďže je z neho zrejmá výška úrokovej sadzby, ako aj skutočnosť, že sa ňou úročia vyčerpané a nesplatené peňažné prostriedky, prípadne ich časť. Poznamenal i to, že banka dostatočným spôsobom preverovala bonitu žalovaných 1/ a 2/ a nemala dôvod spochybňovať dôkazy predložené dlžníkmi a ručiteľom. K námietkam žalobcov o neprijateľnosti ustanovení zmluvy o zrážkach zo mzdy doplnil, že jej prípadná neplatnosť nemá za následok neplatnosť celej zmluvy, čo rovnako platí aj pre ustanovenia o poplatkoch a úrokoch z omeškania. K namietanej absolútnej neplatnosti ručiteľského vyhlásenia žalobcu 2/ z dôvodu, že podpis na ručiteľskom vyhlásení nie je vlastnoručným podpisom žalobkyne 1/, súd uviedol, že toto tvrdenie žalobcov vyvrátil znalecký posudok. Vyhlásenie ručiteľa má všetky požadované náležitosti, keďže obsahuje označenie veriteľa, dlžníka a ručiteľa, obsahuje označenie pohľadávky, ktorej sa ručenie týka, a rozsah ručiteľského záväzku. Zároveň obsahuje aj vyhlásenie veriteľa, že berie vyhlásenie ručiteľa na vedomie a s jeho podmienkami súhlasí, ako aj podpisy ručiteľa a veriteľa. Z uvedeného teda vyplýva, že ručiteľské vyhlásenie má všetky náležitosti, veriteľ s ručením súhlasil, preto súd považoval ručiteľský záväzok za platný. V závere odôvodnenia rozsudku prvoinštančný súd uviedol, že skúmal jednotlivé články ručiteľského vyhlásenia a dospel k záveru, že tieto nemožno považovať za neplatné. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne plným úspechom žalovaných v konaní.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 1. februára 2023 sp. zn. 5Co/7/2022 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a žalovaným 1/ až 5/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenal, že sa plne stotožnil so zaujatým právnym názorom prvoinštančného súdu ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne 1/ a v prípade žalovaných 3/ a 5/, čo sa týka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na ich strane. U žalobkyne 1/ je potrebné v tejto súvislosti konštatovať, že táto vôbec nebola stranou

predmetnej zmluvy o úvere, z ktorej vznikla pohľadávka, na ktorú sa vzťahuje ručiteľský záväzok, a takisto ani na seba ručenie neprevzala. Samotná existencia manželského zväzku medzi žalobcami 1/ a 2/ totiž nedáva dôvod k prijatiu záveru v tom smere, že aktívnou vecnou legitímáciou v tomto spore by mala automaticky disponovať aj žalobkyňa 1/ ako manželka žalobcu 2/. V prípade nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 3/ bol správne súdom prvej inštancie vzatý zreteľ na rozhodnutie o zrušení organizačnej zložky ČSOB, a.s. z 28. novembra 2007. Na margo nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej 5/ bolo prvoinštančným súdom správne uvedené, že pasívna vecná legitímácia v konaní o určenie neplatnosti ručiteľského záväzku nie je daná, pretože zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov prevádza vždy iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, avšak nie celý zmluvný vzťah ako celok. Za právo, ktoré bolo spojené s postúpením pohľadávky (obligačný vzťah), nie je možné považovať právo žalobcov domáhať sa neplatnosti zmluvy o úvere, resp. ručiteľského záväzku voči žalovanej 5/ ako postupníkovi. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné žalobu voči tomuto subjektu taktiež zamietnuť. Pokiaľ ide o namietanú absolútnu neplatnosť úverových zmlúv a ručiteľského vyhlásenia zo strany žalobcov, prvoinštančný súd v tejto súvislosti vykonal patričné dokazovanie k tomu, aby mohol prijať právny záver, že za absolútne neplatné nepovažoval úverové zmluvy a ani ručiteľské vyhlásenie. Obidve zmluvy a zároveň aj ručiteľské vyhlásenie boli v danom čase vyhotovené v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi (nie sú v rozpore so zákonom a ani s dobrými mravmi). Odvolací súd dodal, že banka pri uzatváraní úverových zmlúv podliehala centrálnemu dohľadu vykonávanému prostredníctvom Národnej banky Slovenska. Ak bola žalobcami namietaná časť dojednanej výšky úrokov z omeškania, ktorú je možné bez problémov oddeliť od zvyšného obsahu zmluvy, tak aj prípadná nesprávna a neprimeraná výška úrokov nemá vplyv na platnosť samotnej úverovej zmluvy, resp. ručiteľského vyhlásenia. Vzhľadom na dátum uzatvorenia predmetných úverových zmlúv súd prvej inštancie správne skonštatoval, že zákonom nebola určená povinnosť uvádzania RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) v týchto zmluvách a v súvislosti s preverovaním bonity žiadateľa úveru v danom prípade bol realizovaný postup banky súdom považovaný za dostatočný s náležitým preverením bonity žiadateľa úveru. Vyhlásenie ručiteľa obsahujúce všetky esenciálne náležitosti požadované zákonom (špecifikácia veriteľa, dlžníka, ručiteľa, špecifikácia pohľadávky k ručeniu sa vzťahujúcej a rozsah ručenia) opodstatnene považoval prvoinštančný súd za platné. Obdobne z hľadiska právnej argumentácie súd prvej inštancie zaujal správne a náležite odôvodnené stanovisko k žalobcom namietanej absolútnej neplatnosti úverových zmlúv ako hlavných záväzkov, ktorá by mala následne vyvolať aj neplatnosť akcesorického (vedľajšieho), t. j. ručiteľského vyhlásenia. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a vecne plným úspechom žalovaných v odvolacom konaní, ktorým však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj len „dovolatelia“) dovolanie. Dovolanie odôvodnili ustanovením § 420 písm. e) a f) CSP, t. j. že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a rovnako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedli, že rozsudok odvolacieho súdu nie je podpísaný v elektronickom súdnom spise JUDr. Vladimírom Pribulom z dôvodu, že písomným oznámením z 1. februára 2023 sa vzdal funkcie sudcu. S rozhodnutiami súdov nesúhlasia a považujú ich za popretie ich práv ako spotrebiteľov. Rozhodnutia považujú navyše za arbitrárne, svojvoľné. Odvolací súd nemal rozhodovať bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ ide o trovy konania, malo byť aplikované ust. § 257 CSP. Navrhli odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalované 4/ a 5/ vo vyjadrení (žalovaná 5/ prostredníctvom právneho zástupcu) k dovolanou navrhli dovolanie žalobcov odmietnuť, resp. zamietnuť.

5. Žalovaní 1/ až 3/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej

neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ je potrebné odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Žalobcovia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. e) a f) CSP.

9. Podľa § 420 písm. e) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. K namietanej vade v zmysle § 420 písm. e) CSP dovolací súd uvádza, že súdna prax zaujala názor, že nesprávne obsadeným súdom je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

12. V danej veci žalobcovia videli problém v skutočnosti, že sudca odvolacieho senátu sa vyhlásením z toho istého dňa, ako bol vyhlásený rozsudok, vzdal funkcie sudcu a potom rozhodnutie nepodpísal.

13. Podľa § 19 veta prvá a druhá zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 385/2000 Z. z.“) sudca sa môže funkcie sudcu vzdať písomným oznámením prezidentovi. Funkcia sudcu v takom prípade zaniká uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené prezidentovi.

14. Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu.

15. Nepodpísanie rozhodnutia sudcom v danom prípade pre zánik jeho funkcie nespôsobuje vadu v zmysle § 420 písm. e) CSP. Dôležité je posúdenie, či rozhodoval senát zložený v súlade so zákonom. Zloženie senátu ako takého žalobcovia nespochybňovali. Z vyššie citovaného ustanovenia zákona č. 385/2000 Z. z. vyplýva, že funkcia sudcovi JUDr. Vladimírovi Pribulovi zanikla až uplynutím posledného dňa v mesiaci (teda nie 1. februára 2023 a ani 3. februára 2023, kedy bolo vzdanie sa funkcie doručené prezidentovi), t. j. po rozhodnutí v danej veci. Žalobcovia sa zrejme mylne domnievali, že vo vzťahu k zániku funkcie sudcu je významný dátum na vyhlásení o vzdaní sa funkcie. Dovolací súd preto v danej veci nevzhliadol vadu v zmysle § 420 písm. e) CSP. JUDr. Vladimír Pribula rozhodoval vo veci v rámci výkonu svojej funkcie ako člen senátu.

16. Zvyšné námietky dovolateľov sa týkajú vady podľa § 420 písm. f) CSP.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je

výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

18. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

19. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

20. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona [§ 420 písm. f) CSP] sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnil (IV. ÚS 314/2020 a ZNaU 69/2020).

21. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

22. To, ako nižšie súdy odôvodnili svoje rozhodnutia, je podrobne uvedené v odsekoch 1. a 2. tohto uznesenia a dovolací súd nepovažuje za potrebné ich opakovať vzhľadom na všeobecné námietky dovolateľov. Napriek všeobecným argumentom uvedeným v odvolaní sa odvolací súd snažil vysporiadať s argumentáciou žalobcov podrobne v snahe pochopiť žalobcov a nie je mu čo vytknúť (rovnako tak ani súdu prvej inštancie).

23. Vymedzenie dovolacieho dôvodu žalobcami podľa § 420 písm. f) CSP je však priveľmi všeobecné na to, aby mohlo byť podkladom pre dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ má nesprávny procesný postup dovolacieho súdu spočívať v tom, že sa nevysporiadal s niektorou podstatnou odvolacou námietkou, musí dovolateľ v dovolaní uviesť, o ktorú konkrétnu odvolaciu námietku išlo a prečo ju považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nemôže vykonávať komplexný prieskum všetkých odvolacích námietok (de facto nové odvolacie konanie). Preto ak dovolateľ nekonkretizuje, ktorú jeho odvolaciu námietku súd opomenul, dovolací súd nemá inú možnosť než dovolanie v tejto časti odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody

nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 CSP.

24. Dovolací súd dodáva, že z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu (a to i v časti trov konania, pozn.: argumentácia ohľadom aplikácie § 257 CSP nebola obsiahnutá v odvolaní). S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

25. Dovolací súd dopĺňa, že všeobecný súd navyše nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/2003). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/2005).

26. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

27. Ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017).

28. K vade zmätočnosti nedošlo ani v dôsledku nenariadenia pojednávania odvolacím súdom.

29. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

30. Z citovaného ustanovenia § 385 ods. 1 CSP je zrejmé, že odvolací súd nemal povinnosť nariadiť pojednávania, nakoľko nepovažoval za potrebné zopakovať, doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani verejný záujem.

31. Námietky žalobcov po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli súdy.

32. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

33. Žalobcovia v danej veci namietali nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ dovolatelia polemizovali s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňovali správnosť jeho rozhodnutia, či kritizovali prístup odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 51/2020 a III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolatelia pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinovali, nekonkretizovali právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohli uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa ich názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

34. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v CSP (tu pozri, napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018 a 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, pretože zákonodarca túto povinnosť (sformulovať právnu otázku a presvedčiť o jej významnosti) ukladá dovolateľovi.

35. Spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. Čo sa týka námietok smerujúcich voči rozhodnutiu o trovách konania (nesprávne právne posúdenie), tu dovolací súd dopĺňa, že prípustnosť dovolania je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP (pozn.: navyše argumentácia ohľadom aplikácie § 257 CSP nebola obsiahnutá v odvolaní).

36. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dovolanie žalobcov 1/ a 2/ podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP v spojení i s § 421 ods. 2 CSP (ako neprípustné a pre nevymedzenie dovolacích dôvodov v zmysle CSP) odmietol.

37. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že žalovanej 5/ ako procesnému súperovi žalobcov, ktorí zaviniли výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP). Žalovaným 1/ až 4/ žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli (vrátane žalovanej 4/, ktorá sa síce vyjadrila k dovolaniu, ale elektronickým podaním a bez právneho zastúpenia).

38. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. V zmysle § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, resp. pre odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou predchádzajúcou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.